

שנו"ת גיור

תשובות לשאלות בנושא
רפורמת הגיור

בהוצאת חותם - יהדות על סדר היום (ע"ר)

טל': 073-3904102

דוא"ל: office@chotam.org.il

אתר: www.chotam.org.il

© כל הזכויות שמורות

מדוע אין לסמוך על רבני הערים שיגיירו כראוי? ובכלל, רבני הערים הוסמכו על ידי הרבנות הראשית בעצמה, והיא סומכת עליהם בענייני כשרות ובתחומים נוספים, אז מה שונה כאן?

אכן, אין התנגדות עקרונית לעיסוקם של רבני ערים בגיור. רבני הערים מופקדים על מערך הכשרות, עירובין, מקוואות ונושאים נוספים בעירם, ואם מעוניינים להרחיב את תחום אחריותם, ניתן לעשות זאת.

**הרפורמה מבקשת לבצע
הפרטה מוחלטת של תחום
לאומי ממדרגה ראשונה
ולבטל את תפקידה של
הרבנות הראשית כך שלא
תיהיה מדיניות ממלכתית
בנושא הגיור**

ובכל זאת, רובם המוחלט של רבני הערים, אלו שהרפורמה מבקשת לכאורה לתת בידם סמכות אוטונומית מוחלטת, מתנגדים בעצמם לרפורמה וסבורים שהיא תסב נזק גדול למערך הגיור, ולא משום שהם אינם סומכים על עצמם.

ההתנגדות להעברת הליך הגיור

לבתי הדין של רבני הערים נובעת מסיבה אחרת לחלוטין:

הליך הגיור הוא שער הכניסה לעם ישראל, תחום מהותי וממלכתי שמחייב קביעת מדיניות הלכתית אחידה שמרוכזת בידי הרבנות הראשית.

הרפורמה מבקשת לבצע הפרטה מוחלטת של תחום לאומי ממדרגה

**כשם שלא היינו מעלים
על דעתנו הפרטה של
בתי המשפט או המשטרה
בישראל, כך לא ייתכן שלכל
עיר בישראל תהיה מערכת
גיור שונה ונפרדת, שבה
כל הרכב יקבע לעצמו את
המדיניות ההלכתית של
הגיור**

ראשונה ולבטל את תפקידה של הרבנות הראשית כך שלא תהיה מדיניות ממלכתית בנושא הגיור. כשם שלא היינו מעלים על דעתנו הפרטה של בתי המשפט או המשטרה בישראל, כך לא ייתכן שלכל עיר בישראל תהיה מערכת גיור שונה ונפרדת, שבה כל הרכב יקבע לעצמו את המדיניות ההלכתית של הגיור. גם בתי המשפט בישראל כפופים

לערכאות גבוהות יותר, וכך כל יתר המערכות הרשמיות של מדינת ישראל. איש אינו קובע ומנהל מדיניות עצמאית משלו, והכול מיישמים את המדיניות הכוללת שבה יש קווי גזרה וכללים ברורים.

אילו הייתה מבקשת הרפורמה לאפשר לרבני ערים לגייר תחת כללים אחידים ופיקוח מלא של הרבנות הראשית, סביר שההתנגדות למתווה הייתה מועטה. כשם שכל רב עיר מעניק כשרות בעירו, וכשם שרבנים רבים משיאים זוגות, והכל תחת הרבנות הראשית. ברם, מטרתה המוצהרת של הרפורמה היא מתן אפשרות גיור לרבנים שכוונתם להקל באופן קיצוני בכללי הגיור הנהוגים, בקבלת המצוות ובגיורי קטינים ללא הוריהם וללא חינוך דתי, כדי להביא להגדלת מספר המתגיירים. ההקלות אינן מקובלות על רובם המוחלט של רבני ישראל. מדובר על רעיון שמייצג מיעוט קטן הדוגל בגיור למסורתיות, שעיקרו גיור לעם ישראל ללא מחויבות לקבלת

**אילו הייתה מבקשת
הרפורמה לאפשר לרבני
ערים לגייר תחת כללים
אחידים ופיקוח מלא של
הרבנות הראשית, סביר
שההתנגדות למתווה הייתה
מועטה**

מצוות ושמירתן כראוי, ורוב
ככל הפוסקים בדורנו ובדורות
הקודמים אינם מסכימים לו.

הרפורמה תוביל למצב שבו
הגיורים בישראל יתנהלו ללא
כל אחידות הלכתית. סוגי גיור
שונים ייחשבו מקובלים יותר
בקהילות מסוימות, ותהליכי גיור
אחרים יובילו למחלוקת ואף
לקרע לאומי.

והרי בעבר היה נהוג שרבני ערים מגיירים?

— ” —

הרפורמה בגיור מפקיעה את תחום הגיור מידה של הרבנות הראשית, וכל הרכב גיור יישם מדיניות גיור שונה

בעבר רבני ערים אכן גיירו. באותן שנים התקיימו הגיורים בבתי הדין המקומיים תחת רגולציה של הרבנות הראשית. ההחלטה על הפסקת הגיורים בבתי הדין המקומיים נבעו מכשלים ואי סדרים רבים שהובילו להבנה שחייבת להיות מערכת אחת

ואחידה. כאמור, הרפורמה בגיור מפקיעה את תחום הגיור מידה של הרבנות הראשית, וכל הרכב גיור יישם מדיניות גיור שונה. למעשה, על פי הרפורמה, רבני הערים אינם צריכים כלל להיות חלק מבית הדין אותו הם הקימו. הם רק מקימים בית דין לגיור, וגם רבנים שאינם רבני ערים יוכלו להיות דיינים בבתי הדין.

אבל השר כהנא טוען כי המתווה מחזק את הרבנות הראשית, וכי על פי החוק הגיור יהיה 'תחת הרבנות הראשית'?

למעשה אין תוקף למילים הגבוהות 'תחת הרבנות הראשית'. הרפורמה מוציאה את הרבנות הראשית מהתמונה ומפקיעה ממנה את כל נושא הגיור

לא נכון, ומדובר באחיזת עיניים. החוק החדש מפקיע למעשה את סמכות הרבנות הראשית מכל תחום הגיור שבסמכות רבני הערים. על פי החוק החדש תילקח מהרב הראשי לישראל הסמכות לחתום על גיורם של המתגיירים בבתי הדין שיקימו רבני הערים, בהם יוכלו להתגייר מתגיירים מכל

הארץ. נוסף על כך, אין לרבנות הראשית סמכות הלכתית כלפי בתי הדין, אין לה רשות ערעור על הנעשה בבתי הדין, ואין בידה סמכות או השפעה על מינוי הדיינים בבתי הדין הללו. השפעתה היחידה של הרבנות הראשית תהיה מצומצמת לשותפות ב'ועדת היגוי' מנהלית שתעסוק בקביעת סדרי הדין הפרוצדורליים של בתי הדין העירוניים.

וגם בוועדה זו הרבנות הראשית לא תוכל להחליט מכיוון שהשר כהנא השאיר לעצמו את מינוי רוב הנציגים בוועדה.

למעשה אין תוקף למילים הגבוהות 'תחת הרבנות הראשית'. הרפורמה מוציאה את הרבנות הראשית מהתמונה ומפקיעה ממנה את כל נושא הגיור.

דייני בתי הדין הממלכתיים חרדים ומחמירים יתר על המידה, המתגיירים נמנעים מלבוא לבתי הדין, ולכן מספר המתגיירים נמוך מאוד

בתי הדין הממלכתיים מואשמים באופן קבוע שהם לכאורה מתעמרים בגרים או מחמירים יתר על המידה. מדובר בשקר ובהוצאת שם רע. הדיינים ככלל

אינם מחמיצי פנים, ואין להם שום מטרה או עילה להתעלל בגרים. כל מי שנכח במעמד גיור בבתי הדין, ולא ניזון רק מתעמולה שקרית, יודע עד כמה הרגישות כלפי המתגיירים רבה, ועד כמה גדולה ההתרגשות בבתי הדין כאשר המתגייר מקבל עליו עול מצוות, משלים את הגיור כהלכה ומצטרף לעם ישראל. זאת ועוד, רק לשם הסטטיסטיקה, רוב הדיינים הם ציוניים-דתיים.

— ” —
כל מי שנכח במעמד גיור בבתי הדין, ולא ניזון רק מתעמולה שקרית, יודע עד כמה הרגישות כלפי המתגיירים רבה, ועד כמה גדולה ההתרגשות בבתי הדין כאשר המתגייר מקבל עליו עול מצוות, משלים את הגיור כהלכה ומצטרף לעם ישראל

העוסקים בגיור אינם עוסקים בהפחדות או בדרכים להרחיק את הגרים. אדרבה, הם מנסים לקרב אותם בכל דרך. ובאמת, מרבית המסיימים את הקורס במכוני הגיור, עוברים את הגיור בהצלחה.

אכן, שיעור המתעניינים בגיור מכלל חסרי הדת בישראל נמוך מלכתחילה. הנתון הזה אינו נובע מיחס כזה או אחר בבתי הדין או מסחבת מיוחדת. אומנם, בתי הדין הממלכתיים סובלים מתת תקצוב ומתת תקינה, אך לא זהו הגורם למיעוט המתגיירים היחסי. הסיבה לכך היא חוסר רצון וחוסר עניין של מרבית הגרים הפוטנציאליים לעבור הליך גיור אורתודוקסי הלכתי, שליבו הוא קבלת מצוות היהדות, מה גם שכך אזרחי מדינת ישראל שאינם יהודים זכאים לכל הזכויות הכלכליות להם זכאים אזרחיה היהודים.

השר כהנא טוען שהוא נסמך על רבנים רבים שתומכים ברפורמה

ניסיונותיו של השר להציג תמיכה רבנית רחבה במהלכו, לצד תמיכה של רב כזה או אחר, לא יסתירו את המציאות הברורה: רובם המוחלט של רבני

ישראל, בין בציבור הדתי-לאומי ובין בציבור החרדי, וכן כמעט כל רבני הערים בישראל, מרבית ראשי הישיבות ורבני היישובים וכן רוב ככל זקני הרבנים של הציונות הדתית מתנגדים לרפורמה. ומעוניינים להעצים את הגיור הממלכתי ההלכתי, למנוע החלשה ופגיעה ברבנות הראשית ולמנוע מציאות שבה בית דין עירוני יגייר באופן החורג מהמקובל בקרב רוב רבני ישראל.

— ” —
רובם המוחלט של רבני ישראל, בין בציבור הדתי-לאומי ובין בציבור החרדי, וכן כמעט כל רבני הערים בישראל, מרבית ראשי הישיבות ורבני היישובים וכן רוב ככל זקני הרבנים של הציונות הדתית מתנגדים לרפורמה

גם הרב חיים דרוקמן שליט"א, שהביע את עמדתו העקרונית בעד גיור על ידי רבני ערים ומוזכר פעמים רבות בפי השר, הבהיר לא אחת כי על הגיור להיות תחת הרבנות הראשית, וכי הוא אינו תומך בחוק שלא יהיה מקובל על הרבנות הראשית.

מדוע הצורך בקבלת מצוות בהליך הגיור הוא כה עקרוני?

גיור, שער הכניסה וההצטרפות לעם ישראל, הוא זכות גדולה שיש בצידה אחריות ומחויבות. ההצטרפות לעם ישראל כוללת הזדהות מלאה עם ההיסטוריה של עם ישראל, המסורת, המורשת והמטרה שלשמה נוצר. לא פחות מכך ולשם כך, ההצטרפות לעם ישראל מחייבת שינוי מהותי בחיי

המתגייר, שינוי בדרך החיים באמצעות קבלת המצוות, הלוא הן החוקים המדריכים כל בן ישראל ואת העם בכללותו בדרך שבה יש לנהוג בחיי היום-יום.

הצורך בקבלת המצוות הוא למעשה לב ליבו של הליך הגיור, ולא ניתן לוותר עליו. הדבר דומה לאדם שמבקש להתגייס לצה"ל, אך מודיע מראש כי אין בכוונתו לנהוג כחייל אלא על פי רצונו החופשי

— ” —
הצורך בקבלת המצוות הוא למעשה לב ליבו של הליך הגיור, ולא ניתן לוותר עליו. הדבר דומה לאדם שמבקש להתגייס לצה"ל, אך מודיע מראש כי אין בכוונתו לנהוג כחייל אלא על פי רצונו החופשי

לנהוג כחייל אלא על פי רצונו החופשי. גיור כזה מנוגד לחלוטין לעצם המהות של רעיון הגיור. לא מדובר בהליך רשמי, אלא בתהליך אישי עמוק ומשמעותי.

אנו נמצאים בשעת דחק, ולכן יש להשתמש בהיתרים הלכתיים, גם אם הם דעת מיעוט

המדיניות בה נוקטים בתי הדין כיום היא כבר מדיניות מקלה מאד ביחס לסוגיית קבלת מצוות. כמו כן, נהגו כיום להקל, מטעמים שלא נוכל להרחיב

כאן והוזכרו בספרי האחרונים, לגייר אדם שבא להתגייר למטרת נישואין, למרות שבמקורות חז"ל מובא שאין לגייר אדם כזה.

קולאבדיני גיור, יש בה מן החומרא מן הצד השני, בדמות פגיעה בעם ישראל ובגרים עצמם, וכבר כינו חז"ל גרים שאינם ראויים שהם קשים לישראל 'כספחת'.

מכל מקום, על מנת להקל בסוגיות ציבוריות כעין זו יש

צורך בהסכמה רחבה של חכמי ישראל שיסמכו ידם על כך, גם אם מדובר בשעת הדחק.

רק להרבנות הראשית שנבחרה כמייצגת את עם ישראל ואת רבני ישראל יש את הסמכות להחליט על כך. ואין כח וסמכות לרבנים שאינם מייצגים את כלל ישראל להכריע בסוגיה ציבורית של מדיניות הגיור והכניסה לעם ישראל.

על מנת להקל בסוגיות ציבוריות כעין זו יש צורך בהסכמה רחבה של חכמי ישראל שיסמכו ידם על כך, גם אם מדובר בשעת הדחק. רק להרבנות הראשית שנבחרה כמייצגת את עם ישראל ואת רבני ישראל יש את הסמכות להחליט על כך

אם קטינים אינם מחויבים בקבלת עול מצוות, האם ניתן להקל בגיורם?

חז"ל אכן קבעו שגר קטן אינו מחויב בקבלת מצוות. אין להסיק מקביעה זו שבעיני חז"ל אותו גר יהיה פטור ממצוות כשיגדל. הטעם לכך הוא שאין בו דעת כעת, כקטן, לקבל עליו עול מצוות. לכן קבעו חז"ל שכאשר מגיירים

גר קטן, בדרך כלל יחד עם הוריו, מגיירים אותו ללא קבלת מצוות משום שזו זכות עבורו, וכשיגדל, אם לא ימחה, גיורו תקף.

רוב גדולי ישראל, ובהם הראי"ה קוק זצ"ל, קבעו באופן ברור כי אין לגייר קטינים ללא הוריהם וללא חינוך דתי, וכי אין ערך בגיור קטן שיגדל בוודאות במשפחה המנהלת אורח חיים נוצרי או חילוני לחלוטין. במקרה כזה אין

מדובר בזכות עבורו, אלא בנזק לעם ישראל. מיעוט הרבנים מבקש להקל בכך, ולכן הם דוחפים למימוש הרפורמה שתעניק עצמאות הלכתית לגייר קטינים.

**רוב גדולי ישראל, ובהם
הראי"ה קוק זצ"ל, קבעו
באופן ברור כי אין לגייר
קטינים ללא הוריהם וללא
חינוך דתי, וכי אין ערך
בגיור קטן שיגדל בוודאות
במשפחה המנהלת אורח
חיים נוצרי או חילוני
לחלוטין**

נבחרי העם היושבים בממשלה ובכנסת מייצגים את רוב עם ישראל, וממילא החלטתם מחייבת

הממשלה המכהנת נשענת על המפלגות הערביות, והיא הצהירה בתחילת דרכה כי לא תפגע בסטטוס קוו העדין ותתרחק מסוגיות הליבה החשובות.

למרבה הצער, הממשלה לא עמדה בהבטחתה. השר כהנא, יחד עם קבוצת רבנים מצומצמת, מנסים לכפות את עמדתם ההלכתית על הרוב המכריע של רבני ישראל לדורותיהם באמצעות הפוליטיקה. במקום להכריע בבית המדרש, ובכך כופים על רבני ישראל לקבל גיורים שאינם מקובלים על רובם.

האם מיעוט הלכתי של קבוצת רבנים מצומצמת, יחד עם

המפלגות הערביות, רשאים לקבוע קביעה מכרעת ומהותית לדוגמת מיהו יהודי? האם לממשלה הנשענת על ערבים יש לגיטימציה לקבוע בסוגיה הזאת? נראה שהתשובה ברורה.

השר כהנא, יחד עם קבוצת רבנים מצומצמת, מנסים לכפות את עמדתם ההלכתית על הרוב המכריע של רבני ישראל לדורותיהם באמצעות הפוליטיקה, במקום להכריע בבית המדרש, ובכך כופים על רבני ישראל לקבל גיורים שאינם מקובלים על רובם

כנגד בעיית ההתבוללות צריך להקל ככל שניתן

— ” —

**הרפורמה תביא לתוצאה הפוכה:
ברגע שכל אחד יוכל להתגייר
בגיור המנוגד להלכה שלא תקף
- לא נוכל באמת לדעת מי יהודי
אמיתי, גר צדק, ומי 'התגייר'
בגיור' על הנייר שכלל אינו תקף.
נמצא שהרפורמה עצמה תיצור
אנרכיה ותוביל להתבוללות**

נכון, אבל למרבה הצער, הרפורמה תביא לתוצאה הפוכה: ברגע שכל אחד יוכל להתגייר בגיור המנוגד להלכה - לא נוכל באמת לדעת מי יהודי אמיתי, גר צדק, ומי 'התגייר' בגיור' על הנייר שכלל אינו תקף. **נמצא שהרפורמה עצמה תיצור אנרכיה ותוביל להתבוללות.**

כאמור, מרבית חסרי הדת בישראל אינם מעוניינים בגיור כלל, ובוודאי אינם מעוניינים בגיור שיש בו קבלת מצוות. הדרך היחידה שבה רפורמה כזו תביא

— ” —

**מרבית חסרי הדת בישראל אינם
מעוניינים בגיור כלל, ובוודאי
אינם מעוניינים בגיור שיש בו
קבלת מצוות**

להגדלה ניכרת במספר המתגיירים היא קבלת גרים באופן סיטונאי, ללא בדיקה כנדרש הלכתית, ללא קבלת מצוות אפילו באופן המינימלי המקובל בישראל, ללא קורס הכנה משמעותי

וממילא ללא כל רצון פנימי של המתגייר לשנות את חייו, להצטרף לעם ישראל ולקבל עליו עול מצוות.

רבים מגדולי ישראל, ובהם הראי"ה קוק זצ"ל, הרב משה פיינשטיין והרב עובדיה יוסף, כבר כתבו כי אין תועלת, לא למתגייר ולא לעם ישראל, בריבוי מתגיירים כאלה הקרויים בפי חז"ל 'גרים גרורים'.

אז איך באמת מתגברים על בעיית ההתבוללות?

שעריה של מדינת ישראל מאפשרים כניסה מתמשכת של גויים, ואלה מתערים באוכלוסייה היהודית. השער המרכזי הוא חוק השבות, שנועד לאפשר עלייה של כל יהודי לביתו - מדינת ישראל.

**אם באמת רוצים לטפל
בבעיית ההתבוללות,
מן הראוי היה לסתום
לאלתר את פרצת 'סעיף
הנכד' כדי לשמור על
שלמותה של מדינת
ישראל כמדינה יהודית**

בשנות השבעים נוסף לחוק השבות 'סעיף הנכד', הקובע כי נכדו של יהודי זכאי לעלות ארצה, גם אם סבו לא עלה לארץ או אינו בחיים, וגם אם שני הוריו אינם יהודים. עם התעצמותה של מדינת ישראל ונפילת מסך הברזל, גדל זרם העולים שאינם יהודים ושני הוריהם אינם יהודים, מכוח סעיף הנכד. כיום, מרבית מהעולים ממדינות ברית המועצות לשעבר אינם יהודים

על פי ההלכה. ברחבי העולם חיים מיליונים רבים נוספים היכולים לממש את זכותם, להגר ולהתאזרח במדינת ישראל אם ירצו בכך, מכוח אותו סעיף.

אם באמת רוצים לטפל בבעיית ההתבוללות, מן הראוי היה לסתום לאלתר את פרצת 'סעיף הנכד' כדי לשמור על שלמותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. ביטול סעיף הנכד, טיפול יעיל במסתננים לארץ בשיטות שונות של מעבר גבול, תיירות הגירה ואיחוד משפחות - כל אלה יסייעו באופן דרמטי למאזן הדמוגרפי היהודי ויפחיתו את סכנת ההתבוללות.

חותם - יהדות על סדר היום

ארגון חותם בנשיאות הרב יעקב אריאל שליט"א, חתן פרס ישראל, הוא ארגון אקטיביסטי הפועל לשימור וטיפוח צביונה היהודי של מדינת ישראל. הארגון פועל בזירת ההסברה ובתחומי המשפט והחקיקה במטרה להשפיע על סדר היום הציבורי ועל הזהות היהודית של המדינה.

תחומי הפעילות של חותם

נושאי הליבה שבהם אנו פועלים להבטחת צביונה היהודי של מדינת ישראל וחיזוק הזהות התורנית-לאומית של הציבור הדתי:

העצמת מערך הגיור הממלכתי

חיזוק ושדרוג מערך הכשרות הממלכתית

שמירת השבת במרחב הציבורי

ביסוס, פיתוח והנגשה של תפיסות דתיות לאומיות בסוגיות שעל סדר היום

הבטחה כי הגדרת המעמד האישי ונישואין וגירושין במדינה יהיו כדת משה וישראל

העצמת השירות הלאומי ועידוד בנות דתיות לבחור בו כמסגרת המשך

חיזוק מעמדה של הרבנות הראשית כסמכות הלכתית לאומית עליונה

אנו, בחותם, פועלים בשלל דרכים כדי להשפיע בזירה הציבורית הרחבה, להעמיד את היהדות על סדר היום הציבורי ולהעניק לציבור הדתי לאומי כלים שיסייעו בביצוע התפקיד הגדול שמוטל עליו, פיתוח ושימור הזהות היהודית - הנשמה של המדינה.

במסגרת זאת אנו מפתחים אסטרטגיות מתאימות, משתמשים בכלים מגוונים של הסברה, פועלים אל מול מקבלי החלטות ומשנים את המציאות בשטח.

הצטרפו לקבוצת הוואטסאפ השקטה שלנו:

התקשרו אלינו **073-3904102**

ותוכלו להתעדכן בפעילויות ובאירועים, לשלוח לנו רעיונות ולקחת חלק פעיל בעשייה

ארגון חותם

ארגון חותם בנשיאות הרב יעקב אריאל שליט"א, חתן פרס ישראל, הוא ארגון אקטיביסטי הפועל בזירת ההסברה ובתחומי המשפט והחקיקה במטרה להשפיע על סדר היום הציבורי ועל הזהות היהודית של המדינה.